

Trnavský samosprávny kraj

KNÍŽNIČNÝ SPRAVODAJCA

Časopis pre verejné knižnice TTSK

Verejné knižnice TTSK v roku 2009

Novinky pre knihovníkov:

*Dohoda o vzájomnej spolupráci
medzi ZMOS a SNK
Metodický pokyn MK SR o štandardoch
Zo života Krajskej pobočky SSK v Trnave
Výsledky Grantového programu MK SR
za rok 2009*

Vzdelávanie knihovníkov:

*Odborná exkurzia knihovníkov
Súčasná slovenská literatúra
Zvládanie stresu pri práci s používateľmi*

Komunitná knižnica IV

Z regiónov

*Vyhodnotenie Týždňa slovenských knižníc
v knižniciach TTSK
V Piešťanoch opäť rozlúskli
Zázračný oriešok
Literárny ženský hlas v Galante
Predseda TTSK oceňoval pracovníkov
kultúry*

Ročník: 37
Číslo: 1
Trnava 2010

VEREJNÉ KNIŽNICE TRNAVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA V ROKU 2009

Prehľad výsledkov činnosti verejných knižníc Trnavského samosprávneho kraja je spracovaný podľa Ročných výkazov o knižnici za rok 2009 KULT (MK SR) 10-01. V roku 2009 bolo súčasťou knižničného systému Trnavského samosprávneho kraja (TTSK) 244 verejných knižníc, z nich 34 stagnujúcich.

1. SIETĽ KNIŽNÍC

Sieť verejných knižníc TTSK tvorí 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou (Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave), 3 regionálne (Galantská knižnica, Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica), 12 mestských (Leopoldov, Piešťany, Hlohovec, Vrbové, Šamorín, Veľký Meder, Sereď, Sládkovičovo, Skalica, Gbely, Šaštín-Stráže, Holíč) a 228 obecných knižníc. V roku 2009 stagnovalo 34 obecných knižníc, počet stagnujúcich knižníc sa zvýšil o 9 knižníc.

Počet verejných knižníc v TTSK sa v roku 2009 sa zmenil, v okrese Piešťany bola zrušená Obecná knižnica Rakovice, ktorá bola zlúčená so školskou knižnicou a zriaďovateľ rozhodol, že v súlade s Usmernením o zlučovaní školských a obecných knižníc bude knižnica zaregistrovaná v sieti školských knižníc.

2. KNIŽNIČNÝ FOND

Knižničný fond verejných knižníc TTSK tvorilo spolu 2 083 171 knižničných jednotiek (kn. j.), čo je o 5 924 kn. j. viac ako v roku 2008. Z celkového počtu knižničných jednotiek je 531 887 kn. j. odborná literatúra (25,53%), čo je o 4 264 viac, 922 227 kn. j. je krásna literatúra pre dospelých (44,3%), čo je o 92 kn. jednotiek viac, 112 462 kn. j. je odborná literatúra pre deti (5,4 %), čo je o 580 viac a 516 595 kn. j. je krásna literatúra pre deti (24,8 %), čo je o 1 172 kn. jednotiek viac ako v roku 2008. Percentuálne zloženie fondu podľa druhu kn. j. bolo v roku 2009 rovnaké ako v roku 2008. Prírastok knižničného fondu získaný kúpou bol 23 142 knižničných jednotiek, čo bolo o 3 441 menej ako v minulom roku. Prírastok vo forme knižných darov od občanov a inštitúcií bol 10 589 knižničných jednotiek, čo je od roku 2008 menej o 1 464 kn. j.. Priemerná cena 1 knižničného dokumentu, získaného kúpou v roku 2009, bola 8,55 €, čo je o 0,24 € viac ako v roku 2008.

Celkovo bol v roku 2009 vo verejných knižniciach TTSK zakúpený knižničný fond v hodnote 197 767,64 €, čo je o 23 190,50 € menej ako v roku 2008.

Podľa odporúčanií IFLA by mali knižnice ročne na 1 obyvateľa nakúpiť dokumenty v hodnote 1,16 €. K 30. 6. 2009 mal TTSK (podľa údajov Štatistického úradu SR) spolu 560 418 obyvateľov, na 1 obyvateľa TTSK boli zakúpené nové knihy v hodnote 0,352 €, čo znamená, že na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2009 zakúpených 0,04 knižničných jednotiek (-0,01). Smernica Medzinárodnej federácie knižničných asociácií IFLA/UNESCO pritom odporúča pre verejné knižnice nákup 0,2 až 0,25 kn. j. na 1 obyvateľa.

Celkový prírastok v roku 2009 (získaný kúpou, darmi, výmenou, povinný výtla-

čok) prepočítaný na 1 obyvateľa TTSK, bol 0,06 kn. j. (-0,012). V roku 2009 verejné knižnice TTSK odoberali spolu 915 titulov periodík, čo bolo o 23 titulov menej ako v roku 2008. Z tohto počtu bolo 107 zahraničných titulov (-6). Najväčší pokles odobieraných periodík bol zaznamenaný v okrese Galanta (-6).

3. VÝPOŽIČKY

Verejné knižnice TTSK zaznamenali v roku 2009 spolu 1 904 578 výpožičiek, čo je o 48 391 výpožičiek menej ako v roku 2008.

Priemerný počet výpožičiek v roku 2009 na 1 obyvateľa TTSK bol 3,4 výpožičiek (-0,25), každý registrovaný používateľ v roku 2009 zrealizoval priemerne 32,97 výpožičiek (-3,74). Z celkového počtu výpožičiek tvorili výpožičky periodík 15,38 %, čo je o 0,72 % menej ako v roku 2008.

Tendencia z minulých rokov, kedy výpožičky klesali, sa v roku 2009 opäť potvrdila, počet výpožičiek vo verejných knižniciach TTSK v roku 2009 bol nižší o 48 391 výpožičiek. Nárast výpožičiek bol zaznamenaný len v troch okresoch: v okrese Piešťany (+11 162), v okrese Senica (+8 697) a v okrese Hlohovec (+6 353), ostatné 4 okresy zaznamenali pokles výpožičiek, z nich najvyšší pokles výpožičiek bol v okrese Dunajská Streda (-27 898). Príčinou poklesu výpožičiek v roku 2009 v celej sieti verejných knižníc TTSK, je najmä rozvoj informačných služieb, používatelia častokrát namiesto fyzickej návštevy knižnice využívajú na získanie informácií internet, čo sa v knižniciach prejavilo aj vo zvýšenom počte návštevníkov internetu.

4. REGISTROVANÍ POUŽÍVATELIA

Verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja v roku 2009 zaregistrovali 57 765 používateľov, čo je 10,31 % (+0,35) z celkového počtu obyvateľov TTSK. V porovnaní s rokom 2008 bol zaznamenaný nárast o 4 567 používateľov, pričom nárast bol v troch okresoch (Trnava, Piešťany, Hlohovec), pokles bol zaznamenaný v ostatných štyroch okresoch. Počet detí do 15 rokov poklesol o 678 detí. Celkovo bolo vo verejných knižniciach TTSK zaregistrovaných 19 435 detí, čo predstavuje 33,65 % z počtu registrovaných čitateľov (-4,16 %). V roku 2009 v TTSK zaznamenal najväčší pokles registrovaných čitateľov (-1 026) okres Galanta a najväčší pokles čitateľov do 15 rokov (-512) bol zaznamenaný v okrese Skalica. S cieľom využiť výpožičné a informačné služby navštívilo v roku 2009 verejné knižnice TTSK spolu 736 740 návštevníkov, čo je o 114 562 viac ako v roku 2008.

V roku 2009 každý obyvateľ Trnavského samosprávneho kraja navštívil verejnú knižnicu v priemere 1,51 krát (+0,39).

5. ĎALŠIE ČINNOSTI

5.1 Kultúrno-vzdelávacie podujatia

Verejné knižnice TTSK zrealizovali v roku 2009 spolu 2 689 (+57) kultúrno-výchovných a vzdelávacích podujatí pre verejnosť, z toho bolo 766 hodín informačnej výchovy a 22 odborných kurzov a seminárov.

Z toho v okrese Dunajská Streda zorganizovali 403 podujatí, v okrese Galanta 338, v okrese Hlohovec 158, v okrese Piešťany 355, v okrese Senica 378, v okrese Skali-

ca 153 a v okrese Trnava 904. Verejné knižnice navštívilo spolu 845 017 návštevníkov (+130 968), z toho bolo 108 277 (+16 406) návštevníkov podujatí.

Medzi najvýznamnejšie podujatia v rámci TTSK patrí Týždeň slovenských knižníc, Noc s Andersonom, Celoslovenský snem Kráľov detských čitateľov v Knižnici JF v Trnave, Literárny salón v Trnave, Týždeň Trnavského samosprávneho kraja a Literárna Senica Ladislava Novomeského.

Verejné knižnice každý rok pripravujú veľké množstvo podujatí, v roku 2009 pripravili a uskutočnili 2 689 podujatí, okrem spomenutých najvýznamnejších podujatí sa v knižniciach konali besedy so spisovateľmi a tvorcami kníh, tvorivé dielne, rôzne literárne súťaže pre deti. Podrobnejšie informácie o podujatiach sú uverejnené vo výročných správach regionálnych a mestských knižníc.

5.2 Metodická činnosť

Žitnoostrovská knižnica v Dunajskej Strede vykonáva metodickú činnosť v jednom okrese pre 68 verejných knižníc, Galantská knižnica tiež v jednom okrese pre 33 knižníc, Záhorská knižnica v Senici pre 50 knižníc okresov Senica a Skalica. Knižnica JF v Trnave koordinuje činnosť 94 verejných knižníc okresov Hlohovec, Piešťany, Trnava a v rámci krajskej funkcie koordinuje činnosť 3 regionálnych knižníc TTSK. Metodické pracoviská regionálnych knižníc v roku 2009 zrealizovali spolu 168 metodicko-inštruktážnych návštev v obecných a mestských knižniciach a poskytli knižniciam vo svojej metodickej pôsobnosti 415 metodických konzultácií.

5.3 Edičná činnosť

Verejné knižnice TTSK vydali v roku 2009 spolu 66 edičných titulov, čo je o 57 menej ako v roku 2008. Z dôvodu šetrenia finančných prostriedkov knižnice často využívajú možnosť vydať niektoré edičné tituly len v elektronickej forme.

V edičnej činnosti sa knižnice orientovali na vydávanie regionálnych bibliografií, výberových bibliografických letákov k pripravovaným podujatiam a metodických materiálov na pomoc pracovníkom obecných knižníc. KJF v Trnave vydáva dva razy do roka pre verejné knižnice TTSK časopis Knižničný spravodajca, regionálne knižnice vydávajú pre obecné a mestské knižnice vo svojej metodickej pôsobnosti dva razy do roka časopisy Knižovnícky obzor (Galantská knižnica) a Metodické listy (Záhorská knižnica a Žitnoostrovská knižnica).

Okrem odborných titulov knižnice vydávajú aj literárne časopisy na podporu literárnej tvorby a čítania detí: KJF v Trnave vydáva časopis Čaruška a Galantská knižnica časopis Pod lupou.

5. INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

Z celkového počtu 244 verejných knižníc v TTSK je na internet pripojených 50 knižníc (+3). Internetové služby verejnosti umožňuje 50 knižníc so 329 počítačmi prístupnými pre verejnosť (+145). Od roku 2008 sa v oblasti informačných technológií situácia vo verejných knižniciach veľmi zlepšila, najmä vďaka projektu

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky Verejný internet v knižniciach Slovenskej republiky, do ktorého sa zapojilo spolu 10 verejných knižníc TTSK. Sú to: regionálne knižnice: KJF v Trnave, Žitnoostrovská knižnica, Záhorská knižnica, mestské knižnice: v Hlohovci, Piešťanoch, Holíči, Vrbovom a Gbeloch a obecné knižnice: Orechová Potôň, Trstice. Tieto knižnice umožňujú návštevníkom bezplatne využívať internet na 72 PC, túto službu využilo v roku 2009 spolu 108 071 používateľov. Počet PC s prístupom pre verejnosť sa zvýšil od roku 2008 celkovo o 6. Počet PC s pripojením na internet sa zvýšil o 17 PC, z toho prístupných pre verejnosť je o 7 PC viac ako v roku 2008.

Niektoré knižnice, najmä obecné a mestské, využívajú na propagáciu knižnice www stránku mesta alebo obecného úradu. On line katalóg má rovnako ako v roku 2008 len 5 knižníc, z nich majú on line katalóg 4 mestské knižnice a z regionálnych knižníc má on line katalóg len KJF v Trnave.

7. ZAMESTNANCI

Vo verejných knižniciach TTSK kraja pracovalo v roku 2009 v prepočítanom stave 156,75 pracovníkov, čo je o 7,28 menej ako v roku 2008. Z toho 124,29 boli pracovníci vykonávajúci knihovnícke činnosti (-9,92).

V roku 2009 pracovalo vo verejných knižniciach TTSK v prepočítanom stave 16,86 zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, čo je o 2,31 pracovníkov menej ako v roku 2008.

8. HOSPODÁRENIE

Na činnosť verejných knižníc TTSK v roku 2009 bolo vynaložených 2 612 971 €, porovnaní s minulým rokom bol zaznamenaný nárast o 323 624 €.

Z toho 1 239 846,50 € tvorili mzdové náklady, čo bolo o 78 275 € viac ako v roku 2008. V roku 2009 bola priemerná mzda pracovníkov verejných knižníc TTSK 659,14 €, čo je o 69 € Sk viac ako v roku 2008.

Na nákup knižničných fondov bolo vynaložených 197 767,60 €, čo bolo o 23 191 € menej ako v roku 2008. Na 1 obyvateľa TTSK boli zakúpené nové knihy v hodnote 0,35 € (-0,05), čo je o 0,81 € Sk menej ako sú odporúčania IFLA. Na 1 obyvateľa TTSK bolo v roku 2009 zakúpených 0,041 knižničných jednotiek, čo je o 0,007 menej ako v roku 2008. Verejné knižnice získali spolu tržby v celkovej sume 141 887 € (-23 147,7), z toho na poplatkoch za knižničné služby získali 95 554,84 €, čo je v porovnaní s rokom 2008 menej o 8 273,5 €. Na kapitálové výdavky vo verejných knižniciach Trnavského kraja bolo v roku 2009 vynaložených spolu 66 688,05 €, čo je, v porovnaní s rokom 2008, o 48 855,5 € menej. Z toho na automatizáciu knižnice vynaložili 3 849 €, čo je o 16 166,93 € Sk menej ako v roku 2008 a na výstavbu a rekonštrukciu 43 875,05 €, čo je o 9 822,32 € menej ako v roku 2008.

Podľa Ročných výkazov o knižnici KULT (MK SR) 10-01 za rok 2009 spracovala Mgr. Darina Kráľová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave.

NOVINKY PRE KNIHOVNÍKOV

Dnes Vám prinášame nové dôležité informácie z legislatívy i z oblasti knihovníctva: 1. júna 2010 nadobudol účinnosť Metodický pokyn Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK 1669/2010-10/7472 k určeniu štandardov pre verejné knižnice, ktorý stanovuje tzv. výkonové normy pre výkony knižnice a jej pracovníkov a bola uzatvorená Dohoda o spolupráci medzi Združením miest a obcí Slovenska a Slovenskej Národnej knižnice v Martine.

Redakcia

Dohoda o spolupráci Združenia miest a obcí Slovenska a Slovenskej národnej knižnice

Strany dohody

Združenie miest a obcí Slovenska (ďalej len ZMOS)
Bezručova 9, 811 09 Bratislava
zastúpené Michalom Sýkorom, predsedom združenia
a

Slovenská národná knižnica (ďalej len SNK)
Námestie J. C. Hronského 1, 036 01 Martin
zastúpená Dušanom Katuščákom, generálnym riaditeľom

II.

Predmet a forma spolupráce

1. Spolupráca v oblasti analýz a výskumu knižnično-informačnej a miestnej kultúry

ZMOS a SNK sa dohodli, že budú spolupracovať na zlepšovaní systému zberu štatistických údajov miest a obcí v oblasti knižničnej činnosti a pri realizácii jednorazových alebo cyklických výskumov týkajúcich sa knižničnej a miestnej kultúry, ktorá je predmetom spracovania v miestnych a regionálnych informačných databázach knižníc. Hlavnou aktivitou v tejto oblasti v rokoch 2009 až 2011 bude realizácia projektu „Analýza stavu a možností spracovania a sprístupnenia informačnej databázy o miestnych osobnostiach kultúrneho, vedeckého a spoločenského života a databázy o miestnych prírodných, umeleckých, turistických a hospodárskych zaujímavostiach“ verejnosti prostredníctvom mestských a obecných knižníc. ZMOS a SNK poskytnú svojich odborných pracovníkov a expertov na zabezpečenie plnenia tohto projektu. Návrh projektu, ktorý vypracuje SNK, bude po dopracovaní odsúhlasený štatutárnymi zástupcami ZMOS a SNK. Koordinácia a plnenie jednotlivých úloh sa bude zabezpečovať v zmysle navrhnutého systému riadenia.

2. Spolupráca v oblasti vzdelávania pracovníkov knižníc

ZMOS a SNK sa budú vzájomne informovať o možnostiach vzdelávania pracovníkov knižníc, budú spolupracovať pri aktualizácii a vývoji vzdelávacích programov a budú svojich pracovníkov a členov informovať o ponukách vzdelávania. ZMOS bude podporovať vzdelávanie pracovníkov mestských a obecných knižníc v rekvalifikačnom kurze pre knihovníkov, realizovanom SNK, vrátane podpory ich účasti na kurzoch počítačovej gramotnosti realizovaných regionálnymi knižnicami, resp. inými organizátormi.

3. Spolupráca v oblasti informatizácie

ZMOS a SNK budú koordinovať svoje aktivity v oblasti informatizácie, digitalizácie a internetizácie tak, aby sa zabezpečila systematická informatizácia, digitalizácia a internetizácia všetkých mestských a obecných knižníc a vznikol ucelený prepojený informačný systém o knižničných fondoch, informačných zdrojoch a aktivitách knižníc pre verejnosť s možnosťou slobodného prístupu k informáciám cez internet pre všetkých občanov na celom území SR.

4. Spolupráca na vytvorení a organizácii súťaže Knižnica roka

Predmetom spolupráce je výber a udeľovanie výročnej ceny a diplomu za rozvoj miestnej vzdelanosti a kultúry prostredníctvom knižnično-informačných služieb a komunitných aktivít pre verejnosť v gescii Ministerstva kultúry Slovenskej republiky. ZMOS a SNK požiadajú MK SR o prevzatie gescie a iniciatívy na vyhlásenie súťaže a udelenie cien za rok 2009 v prvej polovici roka 2010. ZMOS a SNK, v rámci svojich možností, prejavujú záujem podieľať sa na príprave štatútu súťaže a jej organizačnom zabezpečení, ak Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky schváli jej vznik a systém organizačného zabezpečenia.

5. Spolupráca v oblasti vzdelávania, sociálnej prevencie, prevencie kriminality

ZMOS a SNK budú spolupracovať v oblasti vzdelávania prostredníctvom informačných zdrojov a aktivít knižníc, ako aj v oblasti sociálnej prevencie a prevencie kriminality prostredníctvom knižnično-informačných služieb a komunitných aktivít pre verejnosť, vrátane výmeny odborných dokumentov a metodických materiálov, ale najmä prostredníctvom podpory vzdelávacích a voľno-časových aktivít zameraných predovšetkým na celoživotné vzdelávanie, realizáciu kurzov počítačovej gramotnosti pre sociálne znevýhodnených (nezamestnaných a seniorov), rozvoj čitateľských a literárnych aktivít detí, mládeže a dospelých a spoluprácu pri realizácii knižnično-informačných projektov v tejto oblasti.

6. Spolupráca v oblasti kontroly podmienok a efektivity poskytovania základných knižnično-informačných služieb

ZMOS a SNK budú spolupracovať v oblasti pravidelného vyhodnocovania podmienok a problémov obecných knižníc, vo vyhodnocovaní efektívnosti a kvality poskytovania knižnično-informačných služieb knižnicami, pričom budú vychádzať zo štandardov pre verejné knižnice schválených ako Metodický pokyn Ministerstva kultúry SR. Podklady o zistených problémoch budú poskytované zriaďovateľom konkrétnych knižníc a ZMOS.

7. Spolupráca v oblasti propagácie

ZMOS a SNK budú spolupracovať v oblasti propagácie knižnično-informačných služieb a aktivít knižníc pre verejnosť publikovaním materiálov o zaujímavých obecných knižniciach, ich službách a činnosti formou stálej rubriky v Obecných novinách, zabezpečením účasti zriaďovateľov na konferenciách o obecných knižniciach a vybraných odborných podujatiach pre verejné knižnice.

III.

Finančné a vecné plnenie predmetu spolupráce

1. ZMOS a SNK potvrdzujú, že financovanie predmetu spolupráce budú zabezpečovať prostredníctvom a v rámci možností svojich rozpočtov, účelových dotácií ústredných orgánov štátnej správy a projektov podporených zo štrukturálnych fondov EÚ, ako i ďalšími formami a zdrojmi, ktoré uľahčia plnenie predmetu spolupráce.
2. ZMOS a SNK sa vopred dohodnú o finančných nákladoch na realizáciu spoločných aktivít pred začiatkom ich realizácie.
3. ZMOS a SNK raz ročne vyhodnotia plnenie predmetu spolupráce.

IV.

Záverečné ustanovenia

1. ZMOS a SNK uzatvárajú túto dohodu na dobu neurčitú.
2. ZMOS a SNK sa dohodli, že úpravy dohody sú možné po vzájomnej dohode a vykonávajú sa vždy v písomnej forme ako dodatok tejto dohody.
3. Dohoda sa vyhotovuje v dvoch exemplároch, pričom každá zo strán dohody po jej podpise dostane jeden jej exemplár.
4. ZMOS a SNK môžu od dohody kedykoľvek odstúpiť zaslaním a doručením písomného oznámenia o odstúpení (so stručným zdôvodnením odstúpenia) druhej strane. Odstúpenie od dohody je vždy platné dňom písomného doručenia odstúpenia.
5. ZMOS a SNK podpisom dohody potvrdzujú, že zmluvu si preštudovali, porozumeli jej, je vyjadrením ich slobodnej vôle a je podpísaná bez nátlaku alebo časovej tiesne.

V Bratislave dňa 3. septembra 2009

Slovenská národná knižnica
Doc. PhDr. Dušan Katuščák, PhD.
generálny riaditeľ

Združenie miest a obcí Slovenska
Michal Sýkora
predseda

***Metodický pokyn Ministerstva kultúry Slovenskej republiky
č. MK – 1669/2010-10/7472 z 1. júna 2010
k určeniu štandardov pre verejné knižnice***

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky v nadväznosti na zákon č.183/2000 Z. z. o knižniciach a v súlade so Stratégiou rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 - 2013 vydalo metodický pokyn MK SR k určeniu štandardov pre verejné knižnice na zabezpečenie podmienok kvalitného poskytovania knižničných a informačných služieb verejnými knižnicami a optimálne využívanie verejných zdrojov. Cieľom štandardov je optimalizovať podmienky na kvalitné poskytovanie knižničných a informačných služieb verejnými knižnicami a optimálne využívanie verejných zdrojov, poskytovaných zriaďovateľmi verejných knižníc na zabezpečovanie slobodného prístupu k informáciám a informačným zdrojom. Štandardy plnia funkciu argumentačného materiálu umožňujúceho knižniciam špecifikovať svoje relevantné finančné a materiálne potreby, umožňujú sebakontrolu, vzájomnú kontrolu časovej, miestnej prístupnosti a kvality knižničných a informačných služieb a sú tak aj nástrojom motivácie. Poskytnú knižniciam a zriaďovateľom relatívnu objektivizáciu nákladov na zabezpečenie optimálnych finančných a materiálnych podmienok pre požadovaný rozsah a úroveň poskytovania knižničných a informačných služieb knižnicami v ich zriaďovateľskej pôsobnosti.

Štandardy určujú kategórie a v nich parametre pre poskytovanie knižničných a informačných služieb: knižničné fondy (čl. 3): prírastky knižničných fondov nadobudnutých kúpou a počet titulov periodík, finančné prostriedky na zabezpečenie knižničných fondov (čl. 4), počet počítačov s pripojením na internet dostupných pre verejnosť (čl. 5), počet študijných miest (čl. 6), počet prevádzkových hodín pre verejnosť (čl. 7), odporúčané výkony knižníc (čl. 8): priemerný počet výpožičiek na zamestnanca vykonávajúceho knihovnícke činnosti, priemerný počet výpožičiek na 1 obyvateľa, priemerné percento používateľov z počtu obyvateľov, priemerný obrat knižničného fondu, princípy zabezpečovania slobodného prístupu k informáciám a informačným zdrojom prostredníctvom verejných knižníc (čl. 9).

Parametre štandardov sú stanovené diferencovane pre knižnice v 11 veľkostných kategóriách obcí a miest podľa počtu obyvateľov v sídle knižnice. Do určitých veľkostných kategórií patria tak obecné ako aj regionálne knižnice, pričom majú rozdielnu šírku používateľského zázemia, úloh i služieb, preto sú vybrané parametre pre poskytovanie knižničných a informačných služieb ako aj odporúčaných výkonov verejných knižníc stanovené osobitne pre regionálne knižnice a zvlášť pre mestské a obecné knižnice. Hodnoty väčšiny parametrov odporúčaných výkonov sú zadané do dvoch výkonových úrovní: základnej a vyššej úrovne, ktoré vyjadrujú rozdielnu kvalitu činnosti knižnice, ale zároveň môžu reflektovať diferencovanosť miestnych podmienok a iných faktorov pôsobiacich na výkon porovnatelných knižníc. Plné znenie metodického pokynu je uverejnené na www.infolib.sk v sekcii Dokumenty a na www.kniznicatrnava.sk v sekcii Pre knižnice.

Zo života Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov v Trnave

V roku 2009 skončilo volebné obdobie výboru Krajskej pobočky SSK v Trnave. Predsedníčka KP SSK v Trnave PhDr. Emília Díteová sa rozhodla ďalej nekandidovať.

9. novembra 2009 sa konala krajská konferencia Krajskej pobočky SSK v Trnave, na ktorej bol zvolený nový výbor v nasledovnom zložení:

Mgr. Lívia Koleková – predsedníčka, PhDr. Zuzana Martinkovičová – tajomníčka a hlavná pokladníčka a členky výboru: Mgr. Katarína Soukupová, Jana Brliťová, Ing. Eva Čapošová, Benjamína Jakubáčová, Iveta Šimčíková.

Na prvom stretnutí nového výboru Krajskej pobočky SSK v Trnave, ktoré sa uskutočnilo 7. decembra 2010, výbor stanovil zameranie činnosti na obdobie 2010 - 2013. Dohodli sme sa, že budeme pokračovať v z dlhodobých cieľoch, ktoré si KP SSK v Trnave vytýčila už na roky 2006 - 2009: propagovať SSK a činnosť KP a tiež knižnice a knihovnícku profesiu, udržiavať a rozširovať členskú základňu, rozvíjať a udržiavať kontakty, výmenu skúseností s knihovníkmi a s knihovníckymi združeniami v zahraničí, organizovať odborné a spoločenské podujatia pre členov KP. Na prvej schôdzi nového výboru sme sa tiež dohodli na rámcovom pláne na rok 2010, ktorý obsahoval najmä tieto zámery:

- participovať na Týždni slovenských knižníc,
- oceniť najlepších knihovníkov,
- zorganizovať školenie zamerané na psychohygienu s názvom Zvládanie stresu pri práci s používateľmi,
- usporiadať burzy kníh aspoň 2 x ročne,
- absolvovať výlet a exkurziu do knižníc v Brne
- koncom roka usporiadať vianočné posedenie knihovníkov spojené s členskou schôdzou.

Pre informovanosť našich členov chceme vydať tradičný Bulletin KP SSK v Trnave raz alebo dvakrát v priebehu tohto roku.

V 1. polroku 2010 už máme za sebou Týždeň slovenských knižníc, ktorý sa konal 22. až 28. marca 2010. V rámci tohto týždňa sa uskutočnilo medzinárodné podujatie na podporu čítania Noc s Andersenom. Jeho propagáciu a koordináciu na Slovensku prevzal Spolok slovenských knihovníkov. Naša pobočka SSK sa aktívne pripojila k propagovaniu a realizovaniu tejto skvelej akcie.

V máji sme uskutočnili odborné školenie a tréning pod vedením psychológa pre knihovníkov s názvom Zvládanie stresu pri práci s používateľmi. Toto vzdelávacie podujatie sa konalo v spolupráci s Knižnicou Juraja Fándlyho v Trnave. Bolo v dvoch termínoch, 3. a 10. mája 2010 a absolvovalo ho 42 našich členov.

V máji sme vydali aj ďalšie číslo nášho Bulletinu Krajskej pobočky SSK v Trnave.

28. a 29. mája 2010 sme v čitárni KJF v Trnave uskutočnili burzu kníh. Burza sa tešila veľkému záujmu verejnosti a výt'azok z nej nám trošku pomôže vylepšiť finančnú bilanciu našej pobočky. 1. a 2. júla sa pripravuje ďalšia burza kníh, tentoraz v záhrade knižnice. V septembri chceme vycestovať do južnej Moravy, do partnerského regiónu Trnavského samosprávneho kraja. Navštívime knižnice v Brne a absolvujeme aj prehliadku turistických a historických zaujímavostí Juhomoravského kraja. Záver roka bude patriť aj vianočnému posedeniu so záverečnou schôdzou a slávnostným poďakováním pre najaktívnejších z nás.

V tomto roku má naša pobočka 73 členov. Zásľuhu na tomto vcelku pozitívnom čísle má aj dobrá práca predchádzajúceho výboru Krajskej pobočky SSK v Trnave. Našou snahou bude tento trend naďalej zachovať, čo sa nám však podarí len aktívnou spoluprácou všetkých členov spolku.

Mgr. Lívia Koleková, predsedníčka KP SSK v Trnave

Výsledky grantového programu Ministerstva kultúry SR 2009

Verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja vypracovali v Grantovom programe MK SR na rok 2009 spolu 43 projektov, úspešných bolo 23 žiadostí a získali tak spolu 47 641 €, z toho: v programe 2 Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií spolu 39 641 Eur a v programe 4 Umenie 8 000 Eur.

Program 2. Podprogram 2. 1: Knižnice a knižničná činnosť - žiadosť o finančnú podporu podalo 15 knižníc, úspešných bolo 5 projektov, podporených nebolo 10 projektov. Spolu získali **v podprograme 2.1 verejné knižnice TTSK 10 141 €**.

Úspešné boli knižnice: Mestská knižnica mesta Piešťany 2 870 Eur, Mestská knižnica v Leopoldove 2 000 Eur, Obecná knižnica Bohdanovce nad Trnavou 1 571 Eur, Obecná knižnica vo Veľkom Orvišti 500 Eur, Žitnoostrovská knižnica D. Streda 3 200 Eur.

V podprograme 2. 5: Akvizícia knižníc podali verejné knižnice TTSK spolu 28 žiadostí, z toho 15 žiadostí bolo úspešných a spolu **v podprograme 2.5 získali 29 500 €**. Finančnú podporu nezískalo 13 knižníc, 4 žiadosti boli vyradené pre neúplnosť. Úspešné boli knižnice: KJF v Trnave 8 500 €, Mestská knižnica v Leopoldove 1 000 €, MKC – knižnica Hlohovec 1 500 €, Mestská knižnica mesta Piešťany 3 000 €, Obecná knižnica Hrnčiarovce nad Parnou 900 €, Obecná knižnica vo Veľkom Orvišti 500 €, Galantská knižnica 3 500 €, Mestská knižnica v Sládkovičove 850 €, Msk SZ v Šamoríne 1 500 €, Obecná knižnica Kráľov Brod 350 €, Záhorská knižnica 4 000 €, Žitnoostrovská knižnica D. Streda 3 000 €, Obecná knižnica Veľké Úľany 900 €.

Program 4. Podprogram 4.5.6: Aktivity z oblasti literatúry a knižnej kultúry - podané boli 3 úspešné projekty, verejné knižnice TTSK získali spolu 8 000 €, z toho: KJF v Trnave 3 000 € a Mestská knižnica mesta Piešťany 5 000 €.

Spracovala DK

VZDELÁVANIE PRE KNIHOVNÍKOV

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave ako krajská regionálna knižnica pravidelne organizuje a zabezpečuje odborné školenia a semináre pre pracovníkov verejných knižníc Trnavského samosprávneho kraja a členov Krajskej pobočky Spolku slovenských knižníkov v Trnave s cieľom zabezpečiť ich ďalší odborný rast. V poslednom období sa uskutočnili tieto podujatia pre knižníkov:

Výsledky grantového programu Ministerstva kultúry SR v praxi

V rámci Týždňa Trnavského samosprávneho kraja sa konalo aj podujatie **Výsledky grantového programu Ministerstva kultúry SR v praxi**, ktoré pripravila Knižnica J. Fándlyho v Trnave. Uskutočnilo sa 24. septembra 2009 a zúčastnilo sa na ňom 41 účastníkov, z toho 30 knižníkov a 11 zástupcov obecnej samosprávy.

Exkurziu viedla Mgr. Darina Kráľová, metodička KJF v Trnave, ktorá každú navštívenú knižnicu predstavila aj rečou čísel, pričom všetky štatistické údaje boli čerpané z Ročných výkazov o knižnici KULT 10-01 (MK SR) za rok 2008. Cieľom tohto celokrajského podujatia bola propagácia výsledkov grantového programu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky pre knižnice v praxi: elektronizácia a internetizácia verejných knižníc, modernizácia a obnova knižníc i knižničného fondu, technického vybavenia, zvýšenie úrovne poskytovaných služieb knižníc v oblasti vzdelávania, bezplatný prístup na internet i pre sociálne znevýhodnených občanov. Modernizácia a zvyšovanie úrovne poskytovaných knižnično-informačných služieb aj prostredníctvom nových foriem práce s používateľmi, premena tradičných knižníc na komunitné centrá a pod...

Počas exkurzie knižníci a zástupcovia samospráv navštívili 5 obecných a 3 mestské knižnice v okresoch Trnava, Piešťany a Hlohovec: Obecnú knižnicu v Hrnčiarovciach nad Parnou, Obecnú knižnicu v Zelenči, Obecnú knižnicu v Zavar, Obecnú knižnicu v Špačinciach, Obecnú knižnicu vo Veľkých Kostoľanoch, Mestskú knižnicu vo Vrbovom, Mestskú knižnicu mesta Piešťany a Mestskú knižnicu v Leopoldove. Súčasťou podujatia bola aj prehliadka kúrie Mórica Beňovského vo Vrbovom, kde nás sprevádzal a odborný výklad podal PhDr. Ľubomír Bosák, vedúci odboru kultúry Mestského úradu Vrbové. Vybrali sme knižnice, ktoré získali finančné prostriedky z grantového programu Ministerstva kultúry SR, ale aj knižnice, ktoré síce tieto finančné prostriedky z grantového programu nezískali, ale ich zriaďovatelia zabezpečili financie z iných zdrojov a vytvorili pre činnosť knižnice výborné podmienky (Obecná knižnica Zavar a Obecná knižnica Veľké Kostoľany). Pozitívnym príkladom je Obecná knižnica v Špačinciach, ktorá získala finančné prostriedky na elektronizáciu a rekonštrukciu knižnice nielen od Ministerstva kultúry, ale aj z Trnavského samosprávneho kraja. Na stretnutie s knižníkmi prišli i zástupcovia samospráv: Mgr. Michaela Strákošová, starostka obce Zvončín, Ing. Rastislav Mrva, starosta Hrnčiaroviec nad Parnou, Rudolf Baroš, starosta obce Zavar, Ľubomír Mat-

lák, starosta obce Špačince, Mgr. Gilbert Liška, starosta obce Veľké Kosťany a primátori – PaedDr. Ivan Borovský, primátor Vrbového a JUDr. Milan Gavorník primátor mesta Leopoldov. Účastníci exkurzie sa mohli pýtať priamo knihovníčok navštívených knižníc a ich zriaďovateľov na všetko, čo ich zaujímalo, či už ohľadom prípravy projektov do grantového programu MK SR, alebo sa konkrétne pýtali najmä ako prebiehalo spracovanie knižničného fondu do elektronickej formy, aké majú knižničnice skúsenosti s knižnično-informačnými systémami Clavius a KIS MaSK (knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice), čoho sa majú vyvarovať, alebo naopak, na čo sa majú sústrediť pri výbere vhodného knižničného systému pre svoju knižnicu. Odozva knihovníkov aj zástupcov samospráv na toto podujatie bola kladná a mnohí sa vyjadrili, že podobné podujatie by privítali aj v budúcnosti.

Súčasná slovenská literatúra

Celoslovenský odborný seminár **Súčasná slovenská literatúra** sa uskutočnil 21. októbra 2009 v hudobnom oddelení KJF v Trnave. Podujatie otvorila riaditeľka KJF v Trnave Mgr. Lívia Koleková, zdôraznila, že hlavným cieľom tohto celoslovenského podujatia bolo pomôcť knihovníkom zorientovať sa v súčasnej literatúre, a tak im poskytnúť informácie, ktoré využijú pri nákupe nových kníh do knižnice i pri kolektívnej i individuálnej práci s používateľmi. O seminár bol veľký záujem, zúčastnilo sa na ňom 32 účastníkov. Renomovaní odborníci „rozoberali“ súčasnú slovenskú literatúru zo všetkých strán: **PaedDr. Jaroslav Vlka, PhD.** predniesol príspevok na tému **Súčasná literárna veda**, poéziou sa vo svojej prednáške **Tváre a tvary súčasnej poézie** zaoberal **PhDr. Radoslav Matejov, PhDr. Ľuboš Svetoň** sa v prednáške pod zaujímavým názvom „**Keby som bol faktom**“ venoval literatúre faktu a na záver vystúpil riaditeľ Literárneho informačného centra v Bratislave **Alexander Halvoník**, ktorý vo svojom príspevku **Súčasná slovenská próza** predstavil súčasných slovenských prozaikov a analyzoval najpozoruhodnejšie literárne diela z tejto oblasti v súčasnosti. Po prednáškach lektorov nasledovala diskusia, v ktorej sa knižničnice vyjadrovali k jednotlivým témam.

Seminár Zvládanie stresu pri práci s používateľmi

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave v spolupráci s Krajskou pobočkou Spolku slovenských knihovníkov v Trnave pripravila pre pracovníkov KJF v Trnave i pracovníkov regionálnych, mestských, akademických knižníc TTSK seminár **Zvládanie stresu pri práci s používateľmi**. Podujatie bolo zrealizované aj vďaka finančnej podpore z grantového programu Ministerstva kultúry SR na rok 2010. Seminár sa uskutočnil 3. a 10. mája 2010 a zúčastnilo sa na ňom spolu 42 účastníkov. Lektorkou podujatia bola Mgr. Ivica Kuracinová, riaditeľka Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Trnave. Seminár bol zameraný na pracovnú psychohygienu a tréningy na zvládnutie techniky rozhovoru s konfliktnými čitateľmi, ovládnutie stresu a efektívnu komunikáciu s používateľmi.

Mgr. Darina Kráľová, KJF v Trnave

KOMUNITNÁ KNIŽNICA IV

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave sa stala v dňoch 22. a 23. júna 2010 hositeľskou inštitúciou pre konanie štvrtého ročníka dvojdnového celoslovenského podujatia s medzinárodnou účasťou KOMUNITNÁ KNIŽNICA IV.

Pre pracovníkov našej knižnice to bola veľká česť, zodpovednosť i príležitosť odbornej konfrontácie s inými knižnicami. Potešil nás záujem knihovníkov z celého Slovenska.

Už 22. júna popoludní sme sa knihovníkom a hosťom pochválili historickým jadrom na prechádzke Trnavou a zároveň mali hostia možnosť navštíviť expozície Západoslovenského múzea v Trnave. Komunitu knihovníkov, humoristov a návštevníkov knižnice sme chceli spojiť v jednej veľkej záhradnej párty. Pre nepriazeň počasia sa komunitné zblížovanie sa knihovníkov uskutočnilo v čítárni knižnice po výbornom programe Braňa Jobusa s názvom ABUSUS. Tento známy Vrbovčan, recesista, spisovateľ a hudobník bol hosťom podujatia v rámci literárneho klubu Fóra humoristov.

Hlavný program sa konal 23. júna 2010 v konferenčnej sále hotela Inka. Účastníkom sa v mene predsedu Trnavského samosprávneho kraja v Trnave prihovril Ing. Viliam Kubányi, riaditeľ odboru kultúry, za Slovenskú národnú knižnicu PhDr. Iveta Kilárová, CSc., riaditeľka OKS SR SNK Martin. Seminár moderovali Mgr. Lívia Koleková, riaditeľka Knižnice JF v Trnave a Mgr. Emília Antolíková, riaditeľka Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou.

Téma komunitných aktivít knižníc je neustále otázkou diskusií, kuloárnych i verejných debát. Prednášatelia vo svojich príspevkoch presvedčili účastníkov semináru, že je veľa dôvodov, aby sme v týchto aktivitách pokračovali, aby sme sa navzájom o nich informovali, prezentovali v médiách, v odbornej tlači. Podnetných príkladov bolo na seminári viac. Zaujímavá bola prednáška zahraničného hosťa z Mestskej knižnice v Chemnitz /Nemecko/. Knižnica, ktorá v minulom roku oslávila 140. výročie založenia, dnes sídli v krásnej budove spolu s viacerými vzdelávacími a kultúrnymi organizáciami. Má neuveriteľných 4 tisíc metrov štvorcových a jej zariadenie hrá farbami. Farebná je aj jej činnosť. Pani Ulrike Rosner nás oboznámila o uskutočnených i plánovaných projektoch smerom k verejnosti. Postupne sa knižnica stáva centrom kultúry a vzdelávania v meste.

Ďalší zahraničný hosť, Mgr. Jana Nejezchlebová z Moravskej zemskej knižnice v Brne, predstavila vo svojom príspevku komunitné aktivity niektorých vybraných knižníc, napr. Knižnice J. Mahena v Brne, Knižnice Karla Dvořáčka vo Vyškove, či Mestskej knižnice v Blansku. Každá z nich prichádza s inšpirujúcimi nápadmi a projektami. Moravská zemská knižnica v Brne knižniciam vo svojej pôsobnosti pomáha metodicky - vzdelávaním, výmenou skúseností, oceňovaním najlepších knihovníkov, vydávaním odborného periodika.

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave sa predstavila dvoma prezentáciami. V doplnujúcom programe o práci s niektorými komunitami priamo v Knižnici JF hovorila Benjamína Jakubáčová. Podrobnejšie sa venovala projektu Fórum humoristov,

ktorý pracuje pri knižnici druhý rok. Čestným prezidentom tohto klubu je Tomáš Janovic. Členovia klubu sa aktívne zapájajú do prípravy, dramaturgie i do programu. Vždy je to spojenie literatúry, hudby, výtvarného či divadelného umenia. Účastníkov seminára pozvala zároveň na program Trnavské rodinné balenie, ktorým sa Fórum humoristov predstaví na Kremnických gagoch 2010.

V popoludňajšom bloku zaujala svojim vystúpením Mgr. Darina Kráľová, meto-
dička Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave. Zamerala sa na obecnú knižnicu a jej komunitu. Predstavila komunitné aktivity malých obecných knižníc v okrese Trnava: Obecnú knižnicu Voderady, Obecnú knižnicu Zeleneč, Obecnú knižnicu Zavar, Obecnú knižnicu Hrnčiarovce n/Parnou, Obecnú knižnicu Zvončín. Ich činnosť je dôkazom, že aj v „malíčkých“ knižniciach to žije, že knižnica za pomoci svojich zriaďovateľov a iných partnerov môže pre svoju komunitu pripraviť veľa zaujímavých podujatí.

Mgr. Kráľová oboznámila účastníkov seminára aj s tým, ako naša knižnica, ako metodické centrum, pomáha knihovníkom pri ich činnosti: organizuje školenia, výmeny skúseností, a pod.

Za trnavský kraj predniesla zaujímavý príspevok aj Mgr. Katarína Soukupová, riaditeľky Záhorskej knižnice v Senici. Venovala sa nanajvýš znepokojujúcej problematike, ktorá sa dotýka každej komunity – zvyšujúcej sa drogovej závislosti. Predstavila vzdelávací projekt, ktorý sa začal ako školenie pracovníkov knižnice, na ktorom sa mali naučiť, ako komunikovať s drogovou závislými návštevníkmi knižnice. Záhorská knižnica je už 13. rok hlavným garantom tohto projektu. Neustále si získava ďalších partnerov na spoluprácu, a tak skvalitňuje svoje prednášky pre pedagógov, rodičov a študentov.

Zaujímavé boli i ďalšie príspevky. Mgr. Vlasta Kollárová z Tekovskej knižnice v Leviciach sa podelila so skúsenosťami, ako pripravujú prezentácie knižných novínok regionálnych autorov. PhDr. Klára Kernerová z Verejnej knižnice Jána Bocatia v Košiciach sa venovala projektu Už vím, čo budu čísiť, ktorý je zameraný na predstavovanie literárnych diel v komunite Čechov, žijúcich v Košiciach a v okolí. Oživením v sále sa stalo vystúpenie Mgr. Marty Skalkovej z Knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove. Prišla ako bylinkárka a so zanietením účastníkom seminára tlmočila výbornú atmosféru a zážitky členov Klubu bylinkárov, ktorý pri knižnici pracuje už 10 rokov.

Na záver seminára Mgr. Emília Antolíková z Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou priblížila aspoň v krátkosti projekt Zelená pre seniorov.

V záverečnej diskusii bolo najviac otázok namierených na zahraničného hosťa z Nemecka. Pani Ulrike Rosner odpovedala na zvedavé otázky, týkajúce sa digitalizácie, autorských práv alebo konkrétnej spolupráce s ďalšími partnermi.

Príspevky zo seminára KOMUNITNÁ KNIŽNICA IV., ktorý sa konal v dňoch 22. - 23. 6. 2010 v Trnave, nájdete v časopise KNIŽNICA i na webových stránkach Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave a Hornozemplínskej knižnice vo Vranove nad Topľou.

Benjamína Jakubáčová, Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Z REGIÓNOV

Vyhodnotenie Týždňa slovenských knižníc v knižniciach Trnavského samosprávneho kraja

Týždeň slovenských knižníc sa konal v dňoch 22. – 27. 3. 2010. Do 11. ročníka tohto celoslovenského podujatia, ktoré zastrešuje Slovenská asociácia knižníc, sa zapojilo v Trnavskom samosprávnom kraji 24 knižníc, z toho 1 krajská, 3 regionálne, 10 mestských a 10 obecných knižníc.

Knižnice spolu zorganizovali a zrealizovali 351 podujatí pre 10 700 účastníkov. Z toho bolo 95 hodín informačnej prípravy pre MŠ, ZŠ a SŠ (2 342 účastníkov), 100 exkurzií pre 2 095 účastníkov, 42 besied a literárnych hodín pre 1 792 účastníkov. Uskutočnilo sa spolu 38 výstav, 73 iných podujatí (4 005 účastníkov) ako sú Noc s Andersenom, Čítajme si, rôzne súťaže, tvorivé dielne a pod. Niektoré knižnice umožnili odpúšťanie pokút za omeškanie a bezplatný zápis do knižnice, čo využilo 820 návštevníkov.

Do medzinárodného podujatia **Noc s Andersenom** sa v TTSK zapojilo spolu 13 knižníc, z toho 1 regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou: KJF v Trnave (spalo sa na troch miestach), 2 regionálne: Galantská knižnica, Žitnoostrovská knižnica, 2 mestské knižnice: Dom kultúry – knižnica v Seredi a Mestská a školská knižnica Gbely, 3 profesionalizované obecné knižnice: Obecná knižnica v Zelenči, Obecná knižnica Zavar, Obecná knižnica Horné Saliby a 5 obecných neprofesionalizovaných knižníc: Obecná knižnica v Hrnčiarovciach nad Parnou, Obecná knižnica v Bohdanovciach nad Trnavou, Obecná knižnica v Pavliciach, Obecná knižnica vo Voderadoch, Obecná knižnica vo Zvončine.

V knižniciach prespalo spolu 447 účastníkov, z ktorých sa mnohí vyjadrili, že sa už teraz tešia na ďalší ročník.

Mgr. Darina Kráľová, KJF v Trnave

V Piešťanoch opäť rozlúskli Zázračný oriešok

Na konci mája sa Piešťany už po šiestykrát stali dejiskom festivalu rozhlasových rozprávok Zázračný oriešok s podtitulom Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe, ktorý pripravuje Mestská knižnica mesta Piešťany v spolupráci so Slovenským rozhlasom a Mestom Piešťany. Záštitu nad aktuálnym ročníkom prevzali minister kultúry SR Marek Maďarič a veľvyslanec Českej republiky na Slovensku Jakub Karfík.

Na festivale, ktorý je oslavou rozprávky vo všetkých jej podobách, sa už tradične stretli autori, rozhlasoví pracovníci, divadelní a výtvarní umelci z celého Slovenska, ale aj zo susedných Čiech. Súťažné tituly, rozdelené do dvoch kategórií – monologické rozprávky a rozprávkové hry, hodnotila okrem odbornej aj detská porota, zložená z čitateľov knižnice. Počas troch dní sa konalo aj množstvo sprievodných podujatí - besedy s rozhlasovými tvorcami a autormi literárnych predlôh sú-

ťažných rozprávok, výstavy ilustrácií a workshopy.

Festival začal skutočne rozprávkovo - spolu s organizátormi ho prišli otvoriť aj školáci i škôlkári z Piešťan a okolia, prestrojení za princeznú, škriatkov a víly.

Oficiálny otvárací večer bol spojený s odovzdávaním Ceny Slovenského rozhlasu, ktorú získala herečka Zuzana Kronerová za výrazný vplyv a celoživotný prínos v dramatickej tvorbe pre deti. Umelecký zážitok ponúkli poslucháči VŠMU v podobe divadelného predstavenia Hracia skrinka.

Druhý deň festivalu priniesol mnoho zaujímavých stretnutí. Svoju najnovšiu rozprávkou, venovanú piešťanskej knižnici pri príležitosti jej 85. narodenin, predstavil deťom autor Ján Uličiansky. Spolu s ním sa prišli s mladými čitateľmi o svojich obľúbených knihách porozprávať aj spisovateľ Dušan Dušek, dramaturgička Beata Panáková, editorka Zuzana Šeršeňová, režisér Róbert Horňák a herečka Zuzana Kronerová, ktorá Rozprávkou z knižnice nahovorila pre rozhlas. Nové vydanie knihy Guľko Bombuľko, spolu s jej rozhlasovou i dramatickou podobou predstavila deťom riaditeľka vydavateľstva Buvik Mária Števková, autor ilustrácií Peter Čisárik a bábkoherečka Nela Dušová. V divadelnej podobe mohli deti vidieť aj rozprávky Pom Pom a Akčantyrok, obe v podaní Bábkového divadla Žilina. Výtvarné umenie prostredníctvom svojich výstav prezentovali Juraj Poliak, študentky Divadelnej fakulty VŠMU a držiteľka Zlatého jablka BIB 2009 Martina Matlovičová. Mladá talentovaná ilustrátorka bola zároveň autorkou ceny a dizajn manuálu tohto ročníka festivalu. V závere druhého dňa zneli príjemné tóny uspávaniek v podaní Kataríny Koščovej, Veroniky Husovskej a Martina Husovského, ktorí sú zároveň autormi rovnomeného CD. Bohatý program pokračoval aj v nasledujúci deň. Do Základnej školy v Mo-ravanoch nad Váhom zavítali tvorcovia jednej zo súťažných rozprávok Dávid a Absolón, piešťanské deti medzitým sledovali dobrodružstvá Guľka Bombuľka, tentokrát v podaní divadla K. B. T. Poprad. Keďže je festival od svojho minulého ročníka medzinárodným česko-slovenským podujatím, v rámci programu sa predstavili aj hostia zo susednej republiky. Dramatizáciu na motívy Boženy Němcovej a K. J. Erbena predviedol Ateliér Abrakadabra a svoje rozhlasové programy pre deti prezentovali zástupcovia Českého rozhlasu. V popoludňajších hodinách predstavili svoje Rozprávky pre indigové deti autor Erik J. Groch spolu so synom Martinom, ktorý knihu ilustroval.

Záverečný slávnostný večer sa niesol v znamení odovzdávania cien. Najúspešnejším autorom sa stal Ján Uličiansky, ktorý si odniesol cenu Zázračný oriešok v troch kategóriách. Medzi monologickými rozprávkami zvíťazila u detí jeho Rozprávka z knižnice, v kategórii rozprávkových hier získala hlasy detskej i odbornej poroty rozhlasová adaptácia jeho knihy Štyria škriatkovia a víla. Víťaznou nahrávkou medzi monologickými sa podľa odbornej poroty stali Pompomove rozprávky maďarského autora Istvána Csukása. Skvelú bodku za 6. ročníkom festivalu urobilo temperamentné vystúpenie českého muzikantského zoskupenia Clarinet Factory. Zázračný oriešok 2010 teda pozná svojich víťazov, ten nasledujúci zavíta do Piešťan opäť o dva roky.

Mgr. Martina Marová, Mestská knižnica mesta Piešťany

Literárny Ženský hlas v Galante

„V hukote sveta, v orchestri života, v makroklimě spoločnosti, či v úzkom kruhu priateľov ho často ani nezbadáme. Ani ho neregistrujeme ako niečo osobitě. Ani ho často neodlišujeme od ostatných zvukov, ktorými je náš život preplnený, ktoré nás od rána do noci obklopujú. A predsa je. Stáročia je tu: Ženský hlas. Raz ako pokojné vysvetľovanie, inokedy ako rozprávka pred spaním, raz ako ľubostné vyznanie, inokedy ako bolestný vzlyk. Raz ako pôrodný ston, inokedy ako soprán na javisku. Zneje v parlamentoch, pri pokladni v obchode, utišuje chorých, učí deti, vyzýva, karhá, chváli, vyznáva, apeluje, kritizuje, podporuje, recituje...

Ženský hlas... Koľko má podob a akú váhu má ženský hlas v tomto informáciami preplnenom svete? Kto ho počúva? Počúva ho vôbec niekto? Aký ohlas má ženský hlas položený na papier? Hlas autorky, spisovateľky? “

Týmito slovami už štvrtý rok otvárame literárne podujatia, stretnutia so slovenskými autorkami, ktoré v Galante štvrtoročne organizujeme pod názvom Ženský hlas. Hlavným organizátorom je Občianske združenie Galanta literárna, ktoré vzniklo v roku 2005 ako dobrovoľné združenie na podporu tvorby, šírenia a propagácie regionálnej i slovenskej literatúry. Jeho cieľom nie je konkurovať inštitúciám, ktoré na tomto poli pracujú, skôr chce doplniť diapazón kultúrno-spoločenských aktivít v meste o nové podujatia, ktoré sa organizujú na dobrovoľnej báze. Popri iných výskumných a publikačných aktivitách sme začali v roku 2006 s organizovaním pravidelných stretnutí s významnými slovenskými spisovateľkami, publicistkami a novinárkami v rámci cyklu Ženský hlas.

Opreli sme sa o skúsenosť z predchádzajúcich rokov, a to o kvalitné a v našom meste osvedčené podujatia čitateľského hnutia žien, ktoré sme organizovali na pôde ženskej organizácie. Aj pri zrode Ženského hlasu sme oslovili Úniu žien Slovenska – mestskú organizáciu, ktorá takýto projekt privítala. Rovnako spolupracujeme s Galantskou knižnicou. A to personálne i materiálne, aj pokiaľ ide o zabezpečenie kníh prítomných autoriek a ich propagácie medzi čitateľmi. Nemôžeme opomenúť ani pomoc MsKS v Galante, ktoré nám poskytuje krásne reprezentačné priestory v Renesančnom kaštieli v Galante.

Skúšobnou lastovičkou bolo organizovanie Víťania knihy Samuel Neufeld a jeho galantská tlačiareň autorky Anny Jónásovej, ktoré sa uskutočnilo v decembri 2005. Podobné prezentovanie tejto knihy sa následne uskutočnilo v Univerzitnej knižnici v Bratislave v marci 2006.

Nasledovalo júnové podujatie s významnou českou spisovateľkou Lenkou Procházkovou, ktorá v tom čase pôsobila ako kultúrna a tlačová tajomníčka Českého veľvyslanectva v Bratislave o jej dvojjazyčne vydanéj knihe pre deti Zavři oči – zatvor oči. Podujatie sa konalo v priestoroch materského centra Bambul'kovo v Galante.

V roku 2007 sa uskutočnili stretnutia s Milkou Zimkovou a jej monodramami,

s filozofkou, publicistkou, vysokoškolskou učiteľkou a spisovateľkou Etelou Farkašovou, na jeseň 2007 zavítala medzi naše čitateľské publikum spisovateľka a fejtonistka Oľga Feldeková. Rok sme uzavreli podujatím o tvorbe spisovateľky a novinárky Daniely Kapitáňovej. Podujatia sa konali s finančnou podporou Konta Orange a s morálnou i finančnou pomocou Mesta Galanta.

Katarína Brychtová, herečka, moderátorka a autorka knihy o relácii Pošta pre teba bola hosťom prvého stretnutia II. ročníka Ženského hlasu. Nasledovala spisovateľka a novinárka Gabriela Rothmayerová, ktorú striedala prednáška s besedou o pripravovanej knihe Anny Jónásovej Významné ženy rodu Esterházy de Galanta. Medzi tým sme pre galantské literárne publikum uviedli podujatie na základe vydanéj básnickej zbierky – Pozdrav Galante, ktorú sme vydali vďaka finančnej podpore Trnavského samosprávneho kraja.

Novinárka a publicistka Elena Ľapajová a poetka Beata Vargová-Kuracinová boli obohatením ďalších podujatí III. ročníka Ženského hlasu v roku 2009.

V júni 2009 sme zorganizovali s podporou MK SR podujatie o neznámej poetke zo Šintavy – Márii Terézii von Artnet, ktorá písala pod pseudonymom Theone. Toto podujatie sme lokalizovali do Serede, pričom je potrebné vyzdvihnúť veľmi úzku a inšpiratívnu spoluprácu s OZ Vodný hrad a Mestským múzeom v Seredi.

Hlavný referát mala na podujatí Dr. Viera Glosíková z Katedry germanistiky Karlovej univerzity z Prahy, koreferát o vzťahoch M. T. Artnetovej s rodinou I. Zaya z Uhrovca a Bučian mala Anna Jónasová. Na podujatí sa zúčastnili aj návštevníci z Galanty.

Podujatia, ktoré sme zorganizovali, nás presvedčili, že ženský literárny hlas je zaujímavý, hodnotný a má nám stále čo povedať: je schopný vysloviť pravdy o živote, potešiť umeleckým prejavom, poučiť faktami, rozosmiať vtipom, povzniesť hlbokými myšlienkami. Práve preto sme sa nesústredili len na jeden žáner, ale striedali sme dramatickú tvorbu, poviedky, publicistiku, detektívku, filozofické diela, poéziu, literatúru faktu.

Vo IV. ročníku nás ako prvá zaujala herečka a moderátorka Bibiana Ondrejková svojou knižkou rozprávok o dievčinke Julke. Zakrátko nás navštívi opäť Milka Zimková s monodramou Kristíny Lungn Katarína Veľká. Súčasne predstavíme novú knihu Milky Zimkovej Inter City.

Nuž, takúto podobu má hlas slovenských spisovateľiek, ktorý sme odprezentovali na podujatiach cyklu Ženský hlas. Pozitívne ohlasy z už stabilného kruhu milovníkov literatúry v Galante umocňujú ohlasy samotných účastníčok – spisovateľiek a publicistiek. Elena Ľapajová nám po podujatí napísala: „*Ženský hlas je krásne podujatie už samo o sebe, ale až keď človek zažije jeho atmosféru na vlastnej koži, pochopí, o čo Vám ide. Je to nenápadná osvetová práca, práca, ktorú Vy a Vaše kolegyně robíte s nadšením a srdcom. Šírite svetlo poznania a radosti.*“ Aj Beata Vargová-Kuracinová uzavrela svoj ďakovný list slovami: „*Galantu si budem odteraz spájať s dobrou energiou, ktorú človeku dáva pocit naplnenia zmyslu života.*“

Anna Jónasová

Predseda Trnavského kraja ocenil pracovníkov kultúry

Slávnostné udeľovanie ocenení sa uskutočnilo 13. mája 2010 v Divadle Jána Palárika v Trnave. Tradícia udeľovania ocenení osobám a kolektívom, ktorí významným spôsobom prispeli k rozvoju TTSK, trvá od roku 2007.

Predseda TTSK Tibor Mikuš v príhovore ocenil prácu kultúrnych pracovníkov a umelcov na zviditeľňovaní kraja v rámci Slovenska i zahraničia.

Pamätnú medailu predsedu TTSK udelil Ing. Tibor Mikuš dvadsiatim piatim jednotlivcom aj desiatim kolektívom. Potešilo nás, že medzi

nimi boli i dlhoročné pracovníčky knižníc: **Ludmila Horváthová, Jozefína Kocánová a Irena Kubová**. Srdečne blahoželáme!

Jozefína Kocánová pracovala 40 rokov v KJF v Trnave ako knihovnička a metodička, od roku 1971 vedie Obecnú knižnicu v Dolnom Dubovom. Ako vedúca beletrie pripravila a moderovala mnohé podujatia, je autorkou mnohých literárnych scenárov a pásiem venovaných osobnostiam slovenskej literatúry.

Ludmila Horváthová pracovala 38 rokov v Galantskej knižnici ako metodička. Vedie Obecnú knižnicu v Abraháme a je správkynou Obecného múzea v Abraháme. Aktívne pôsobí aj v Krajskej pobočke Spolku slovenských knihovníkov, kde sa venuje najmä aktivitám seniorov.

Irena Kubová pracovala ako učiteľka a vo voľnom čase viedla dve obecné knižnice: Obecnú knižnicu v Uníne a v Trnenci. Práci v knižnici sa venuje už 55 rokov, V obci je veľmi aktívna aj ako kultúrno-osvetová pracovníčka, nacvičuje ochotnícke divadlo v obci a organizuje rôzne podujatia pre deti.

Text: Mgr. Darina Kráľová

Foto: Ivan Krajčovič

Knižničný spravodajca. Časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

Ročník 37, č. 1, rok 2010

Edícia: Metodika. Vydáva Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

Zodp. redaktor: Mgr. Lívia Koleková

Redakčná rada: Mgr. Darina Kráľová, Ivana Gálusová, Benjamína Jakubáčová, Alena Kulišková, Helena Laczová, Mgr. Martina Márová, Helena Pekarovičová

Neprešlo jazykovou úpravou

Rozsah: 20 s. Nepredajné

Registrácia: MK SR EV 3657/09